

Souhrnné výsledky konjunkturálního průzkumu v podnikové sféře

Český statistický úřad provedl v září 2014 celostátní konjunkturální průzkum názorů vedoucích pracovníků vybraných podniků z oblasti průmyslu, stavebnictví, obchodu a vybraných odvětví služeb. Tento průzkum byl zaměřen **jednak na hodnocení situace v hlavních oblastech podnikové ekonomiky v září a na krátkodobý výhled pro příští měsíce ve srovnání se situací, jak se jevila respondentům v období průzkumu.**

Průzkum se týkal 951 průmyslových podniků (tržby z průmyslové činnosti těchto podniků představují více než polovinu tržeb za průmyslové podniky celkem), ve stavebnictví 487 podniků, tento soubor pokrývá zhruba polovinu stavebních prací provedených podle dodavatelských smluv ve stavebnictví celkem, 309 podniků obchodu a 653 podniků vybraných odvětví služeb.

1. Konjunkturální průzkum v průmyslových podnicích

V **průmyslu** se v září hodnocení současné celkové **ekonomické situace** respondentů mírně snížilo. 33,5 % respondentů hodnotí svou ekonomickou situaci jako dobrou, 61,4 % jako uspokojivou a 5,1 % jako špatnou. V rámci zpracovatelského průmyslu byla ekonomická situace uspokojivá u respondentů s 59,8 % tržeb. Jako špatnou označili svoji ekonomickou situaci respondenti z oblasti zpracovatelského průmyslu se 5,8 % tržeb. Jedná se zejména o některé podniky výroby nábytku, výroby koksu a rafinovaných ropných výrobků a výroby usní. Dobrá ekonomická situace byla u respondentů s 34,4 % tržeb ze zpracovatelského průmyslu.

Hodnocení současné **celkové poptávky** se téměř nezměnilo, hodnocení **zahraniční poptávky** se zvýšilo. Úroveň celkové poptávky (knihy zakázek) považovali za uspokojivou respondenti se 79,1% tržeb, respondenti s 9,3 % tržeb hodnotili úroveň celkové poptávky po své produkci jako vyšší a respondenti se 11,6 % tržeb jako nízkou. V rámci zpracovatelského průmyslu byla úroveň celkové poptávky v období průzkumu hodnocena jako uspokojivá u respondentů se 76,2 % tržeb, jako nízká u respondentů se 13,2 % tržeb a vyšší poptávka byla u respondentů se 10,6 % tržeb.

Pro zahraniční odběratele dodává část svých výrobků zhruba 89 % z celkového počtu vybraných podniků. Z nich podniky s 77,9 % tržeb považovaly úroveň **zahraniční poptávky** za uspokojivou, podniky s 12,6 % tržeb za nízkou a jako vysokou označili poptávku zahraničních partnerů respondenti se 9,5 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu byla úroveň zahraniční poptávky považována za uspokojivou u respondentů se 76,1 % tržeb, u 13,1 % za nízkou a u 10,8 % za vysokou.

Výrobní činnost vzrostla u podniků s 15,9 % tržeb, poklesla u 8,2 % podniků a u podniků se 75,9 % tržeb byla výrobní činnost stabilizovaná. Ve zpracovatelském průmyslu se výrobní činnost zvýšila u respondentů se 18,1 % tržeb, snížení se týkalo podniků se 9,2 % a neměnnost podniků se 72,7 % tržeb.

Zásoby hotových výrobků se podle respondentů mírně zvýšily. Stav **zásob hotových výrobků** považovali v období průzkumu respondenti s 88,3 % tržeb za normální v sezóně. Podniky s 9,3 % tržeb mají své zásoby vyšší a podniky s 2,4 % tržeb nízké. Stav **zásob surovin a materiálů** považují respondenti reprezentující 90,5 % tržeb za normální v sezóně.

Očekávání vývoje **ekonomické situace** pro příští **tři i šest** měsíců se oproti srpnu zvýšila. Zlepšení **ekonomické situace** v příštích třech měsících očekávají podniky se 23,7 % a zhoršení respondenti se 4 % tržeb, beze změny 72,3 %. V průmyslu zpracovatelském se ekonomická situacelepší u 26,5 % respondentů, u 4,6 % se zhorší a beze změny zůstane u podniků se 68,9 % tržeb.

¹⁾ Hodnocení je provedeno pomocí konjunkturálních sald, což je rozdíl mezi odpověďmi ve variantách zlepšení (růst) a zhoršení (pokles) vyjádřený v %

Pro příštích **šest měsíců** respondenti se 25,7 % tržeb očekávají zlepšení **ekonomické situace**, zhoršení se 3,4 % a respondenti představující 70,9 % tržeb se změnami úrovně ekonomické situace svého podniku neuvažují. Ve zpracovatelském průmyslu se ekonomická situace stabilizuje u respondentů představujících 68,1 % tržeb, ke zlepšení by mělo dojít u podniků s 28,1 % tržeb a ke zhoršení u podniků, které zahrnují 3,8 % tržeb za respondenty ze zpracovatelského průmyslu.

Celková poptávka (podle knihy zakázek) by se v **příštích třech měsících** ve srovnání se situací v období průzkumu neměla měnit u respondentů se 69,7 % tržeb, s oživením poptávky počítají respondenti se 26,2 % a se snížením respondenti se 4,1 %. Ve zpracovatelském průmyslu očekávají zvýšení celkové poptávky respondenti s 26,1 % tržeb, snížení očekává 4,7 % respondentů a neměnnost 69,2 % respondentů.

Celkový export by se měl zvýšit u respondentů se 18,6 % tržeb, s neměnností exportu počítají podniky, jejichž tržby činí 77,5 % za celý soubor a snížení exportu očekává 3,9 % respondentů. Ve zpracovatelském průmyslu očekávají zvýšení celkového exportu respondenti představující 21,1 % tržeb, pokles respondenti s 4,4 % tržeb a respondenti se 74,5 % tržeb se změnami exportu nepočítají.

Celkový dovoz by se měl v příštích třech měsících zvýšit u respondentů s 13,6 %, ke změnám nedojde u 82 % a snížení dovozu předpokládají podniky se 4,4 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu očekává 15,4 % respondentů zvýšení dovozu, 5 % snížení a 79,6 % respondentů neočekává změny.

Své **výrobní kapacity vzhledem k zakázkám** považují pro příští měsíce za dostatečné respondenti se 85,3 % tržeb. Více než dostatečné výrobní kapacity by měly být u 11,7 % a nedostatečné u podniků s 3 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu jsou výrobní kapacity dostatečné u respondentů se 83,4 % tržeb, více než dostatečné u 13,2 % a nedostatečné u 3,4 % respondentů.

Respondenti očekávají pro příští tři měsíce zvýšení tempa **výrobní činnosti** a téměř neměnnost **zaměstnanosti**. Zvýšení **výrobní činnosti** očekávají respondenti představující 22,4 % tržeb, se snížením počítá 4,6 % respondentů a respondenti se 73 % tržeb se změnami svých výrobních aktivit nepočítají. V oblasti zpracovatelského průmyslu očekávají růst výroby respondenti představující 21,7 % tržeb, neměnný vývoj 73,4 % respondentů a pokles výroby 4,9 % respondentů. Na otázku **zajištěnosti výrobních programů** z hlediska časové perspektivy odpovídali respondenti diferencovaně, a to zejména v souvislosti s odvětvovým zaměřením jejich výrobních aktivit.

S poklesem **zaměstnanosti** počítají respondenti v příštích třech měsících proti situaci v období průzkumu se 12,8 % počtu zaměstnanců. Respondenti se 73,7 % počtu zaměstnanců se změnami v této oblasti nepočítají a růst předpokládají podniky s 13,5 % zaměstnanců. Obdobné tendence očekávají pro příští tři měsíce také respondenti z oblasti zpracovatelského průmyslu.

Ve srovnání se situací v období průzkumu by se měl **růst cen** průmyslových výrobků týkat 6,2 % tržeb. Se snížením cen uvažují respondenti u 6,3 % tržeb a s neměnností u 87,5 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu by se měly ceny zvýšit u 6,9 % tržeb, snížit u 7,1 % tržeb a 86 % tržeb zpracovatelského průmyslu by se cenové změny neměly týkat.

Co se týká **finanční situace** mělo v období průzkumu závazky po lhůtě splatnosti 19,8 % z celkového počtu podniků, které odpověděly (tržby těchto podniků představují 9,6 % tržeb za všechny vybrané podniky).

Schopnost podniků platit své závazky ve lhůtě splatnosti se v dalších třech měsících nezmění u 89,7 % počtu respondentů, u 6,8 % selepší a u 3,5 % se zhorší.

Úroveň **úvěrů** se bude vyvíjet podle názorů podniků diferencovaně. Se změnami v objemu úvěrů nepočítá 50,1 % počtu podniků, zvýšení úvěrů očekává 8,4 % a snížení 14,6 % počtu podniků. Úvěry nebude mít 26,9 % počtu podniků.

Saldo **indikátoru důvěry v průmyslu** konstruované jako průměr sezónně očištěných konjunkturálních sald ze tří ukazatelů (hodnocení celkové poptávky, zásoby hotových výrobků s opačným znaménkem a očekávaný vývoj výrobní činnosti) se v září meziměsíčně mírně zvýšilo o 1 bod. V meziročním srovnání je vyšší.

2. Konjunkturální průzkum ve stavebních podnicích

Ve **stavebních** podnicích se hodnocení současné **ekonomické situace** respondentů v září mírně snížilo. Hodnocení **celkové poptávky** se oproti srpnu mírně zvýšilo. V září hodnotilo 17,8 % respondentů svou **ekonomickou situaci** jako dobrou, 68,7 % jako uspokojivou a 13,5 % jako špatnou. **Stavební činnost** se zvýšila u podniků se 29,6 % objemu stavebních prací, k omezení stavební činnosti došlo u 16,6 % respondentů a u ostatních (se 53,8 % stavebních prací) ke změnám nedošlo.

Úroveň **celkové poptávky** po produkci svého podniku považovali v období průzkumu za uspokojivou respondenti se 53,3 % stavebních prací. V podnicích, jejichž objem výroby představuje 45,3 % stavebních prací, považovali jejich zástupci úroveň celkové poptávky za nižší.

Jako hlavní **bariéry růstu produkce** svého podniku označují respondenti nedostatečnou poptávku, respondenti představující 12,1 % stavebních prací bariéry růstu produkce nemají.

Očekávání vývoje **ekonomické situace** pro období příštích tří měsíců se zvýšila, pro období příštích **šesti měsíců** se snížila. **Celková ekonomická situace** by měla podle výsledků průzkumu zůstat **v příštích třech měsících** stabilizovaná u respondentů s 73,6 % objemu stavebních prací za všechny respondenty. Zlepšení své ekonomické situace předpokládají respondenti s 11 % stavebních prací a zhoršení se 15,4 %.

V příštích šesti měsících by se měla ekonomická situace zlepšit u respondentů se 12,2 % výroby. Zhoršení své ekonomické situace signalizují pro příštích šest měsíců respondenti se 23,5 % výroby, ke změnám proti období průzkumu by nemělo dojít u 64,3 % respondentů.

Respondenti očekávají pro příští tři měsíce neměnnost tempa **stavební činnosti** a zvýšení **zaměstnanosti**. **Stavební činnost** by se měla zvýšit u respondentů představujících 13,9 % stavebních prací. Ke snížení stavební činnosti by mělo dojít v tomto období u respondentů se 18,6 % stavebních prací a stabilizovaný vývoj předpokládají podniky s 67,5 % výroby za celý soubor. Co se týká očekávaného vývoje **zaměstnanosti** se stabilizací v této oblasti počítají respondenti se 70,8 % zaměstnanců za celý soubor. Zvýšení počtu zaměstnanců proti situaci v období průzkumu předpokládá 9,2 % respondentů a snížení 20 % respondentů.

Stavebníci vypovídali také o **kapacitním zajištění svého výrobního programu na příští měsíce**. Z celkového počtu odpovídajících podniků uvedlo 80,5 %, že jejich výrobní kapacity budou v příštích měsících vzhledem k zakázkám, objednávkám a probíhajícím jednáním dostatečné. Objem stavebních prací těchto podniků představuje 49,2 % stavebních prací. Nedostatečné výrobní kapacity bude mít 3,8 % počtu respondentů s podílem objemu stavebních prací 2,5 % a více než dostatečné kapacity by měly být u 15,7 % počtu respondentů (objem jejich stavebních prací představuje 48,3 %).

V průměru by měla být dle odpovědí respondentů **stavební výroba zakázkově zajištěna** na zhruba 8,4 měsíců dopředu.

Růst **cen** předpokládají respondenti u 5,5 % své produkce, neměnnost u 78,2 % produkce a pokles prodejních cen očekávají respondenti u 16,3 % produkce.

Závazky po lhůtě splatnosti mělo 27,4 % počtu respondentů (objem stavebních prací těchto podniků představuje 16,2 % objemu za všechny respondenty).

Objem **úvěrů** se v příštích třech měsících nezmění podle výsledků průzkumu u 48,8 % počtu podniků, zvýšení úvěrů předpokládá 7,3 % a snížení 13,1 % počtu podniků. Úvěry nebude mít 30,8 % počtu podniků.

Saldo indikátoru důvěry ve stavebnictví, konstruované jako průměr sezónně očištěných konjunkturálních sald ze dvou ukazatelů (hodnocení celkové poptávky a očekávaný vývoj zaměstnanosti v příštích třech měsících) se v září meziměsíčně zvýšilo o 4,5 bodu. V meziročním srovnání je saldo ve stavebnictví vyšší.

3. Konjunkturální průzkum v obchodě

V odvětví **obchodu** se v září hodnocení současné **ekonomické situace** respondentů se meziměsíčně mírně zvýšilo. Jako dobrou hodnotilo v září **ekonomickou situaci** svého podniku 35,2 % respondentů, 53,7 % jako odpovídající sezóně a 11,1 % jako špatnou. Zásoby se snížily. Současný **stav zásob** hodnotilo 94,7 % respondentů jako odpovídající sezóně a vysoký stav zásob mělo 1,7 % respondentů.

Vyšší **požadavky na dodavatele** budou mít v příštích třech měsících respondenti se 21 % tržeb, stejné požadavky budou mít firmy se 70,2 % tržeb a s 8,8 % nižší. **Počet zaměstnanců** se v příštích třech měsících nezmění u 75,3 % respondentů, 13,5 % očekává růst a 11,2 % respondentů pokles. Stabilizované **ceny prodávaného zboží** předpokládají pro další tři měsíce respondenti s 93,8 % tržeb, 3,3 % předpokládá pokles a 2,9 % respondentů očekává růst.

Očekávání vývoje **ekonomické situace** pro období příštích **tří i šesti měsíců** se snížila. Z názoru respondentů na vývoj **ekonomické situace** podniku očekávaný v příštích šesti měsících vyplývá, že podniky s 28,5 % tržeb očekávají zlepšení své ekonomické situace, s 57,9 % žádné změny nepředpokládají a 13,6 % podniků očekává zhoršení.

Saldo indikátoru důvěry, konstruované jako průměr sezónně očištěných konjunkturálních sald ze tří ukazatelů (hodnocení ekonomické situace, stav zásob s opačným znaménkem a očekávaný vývoj ekonomické situace) se v září oproti srpnu mírně zvýšilo o 0,6 bodu. Celkově je saldo v obchodě oproti minulému roku vyšší.

4. Konjunkturální průzkum ve vybraných odvětvích služeb

Ve **vybraných odvětvích služeb** (vč. bankovního sektoru) se v září hodnocení současné **ekonomické situace** oproti srpnu téměř nezměnilo. Ve vybraných odvětvích služeb hodnotilo svoji současnou **ekonomickou situaci** 52,8 % respondentů jako dobrou, 44,7 % respondentů ji hodnotilo jako odpovídající sezóně a 2,5 % jako špatnou.

Hodnocení **poptávky** v září se snížilo, její očekávání pro příští **tři měsíce** se zvýšila. Růst **poptávky** (knihy zakázek) po produkci podniku očekává 26,1 % respondentů, neměnný vývoj předpokládá 69,5 % respondentů a 4,4 % pokles. Neměnnost ve vývoji **cen** očekává 91,5 % respondentů, růst cen 2,9 % respondentů a 5,6 % pokles. Pokles počtu **zaměstnanců** očekává 15,4 % respondentů, neměnnost 78,8 % a růst počtu zaměstnanců 5,8 % respondentů. Očekávání vývoje celkové **ekonomické situace** pro období příštích **tří měsíců** se mírně zvýšila, pro období příštích **šesti měsíců** téměř nezměnila.

Saldo indikátoru důvěry ve vybraných odvětvích služeb konstruované jako průměr tří sezónně očištěných ukazatelů (hodnocení ekonomické situace, hodnocení poptávky a očekávaná poptávka) se v září meziměsíčně nezměnilo. V meziročním srovnání je vyšší.